

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

5. ožujka 2024.*

„Žalba – Pristup dokumentima institucija Europske unije – Uredba (EZ) br. 1049/2001 – Članak 4. stavak 2. – Izuzeća – Odbijanje pristupa dokumentu čije bi otkrivanje ugrozilo zaštitu komercijalnih interesa fizičke ili pravne osobe, uključujući intelektualno vlasništvo – Prevladavajući javni interes koji opravdava otkrivanje – Usklađene norme koje je usvojio Europski odbor za normizaciju (CEN) – Zaštita koja proizlazi iz autorskog prava – Načelo vladavine prava – Načelo transparentnosti – Načelo otvorenog donošenja odluka – Načelo dobrog upravljanja”

U predmetu C-588/21 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 23. rujna 2021.,

Public.Resource.Org Inc., sa sjedištem u Sebastopolu, Kalifornija (Sjedinjene Američke Države),

Right to Know CLG, sa sjedištem u Dublinu (Irska),

koje zastupaju J. Hackl, C. Nüßing, *Rechtsanwälte*, i F. Logue, *solicitor*,

žalitelji,

a druge stranke u postupku su:

Europska komisija, koju zastupaju S. Delaude, G. Gattinara i F. Thiran, u svojstvu agenata,

tuženik u prvostupanjskom postupku,

Europski odbor za normizaciju (CEN), sa sjedištem u Bruxellesu (Belgija),

Asociación Española de Normalización (UNE), sa sjedištem u Madridu (Španjolska),

Asociația de Standardizare din România (ASRO), sa sjedištem u Bukureštu (Rumunjska),

Association française de normalisation (AFNOR), sa sjedištem u La Plaine Saint-Denisu (Francuska),

Austrian Standards International (ASI), sa sjedištem u Beču (Austrija),

British Standards Institution (BSI), sa sjedištem u Londonu (Ujedinjena Kraljevina),

* Jezik postupka: engleski

Bureau de normalisation/Bureau voor Normalisatie (NBN), sa sjedištem u Bruxellesu,
Dansk Standard (DS), sa sjedištem u Kopenhagenu (Danska),
Deutsches Institut für Normung eV (DIN), sa sjedištem u Berlinu (Njemačka),
Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), sa sjedištem u Delftu (Nizozemska),
Schweizerische Normen-Vereinigung (SNV), sa sjedištem u Winterthouru (Švicarska),
Standard Norge (SN), sa sjedištem u Oslu (Norveška),
Suomen Standardisoimisliitto ry (SFS), sa sjedištem u Helsinkiju (Finska),
Svenska institutet för standarder (SIS), sa sjedištem u Stockholmu (Švedska),
Institut za standardizaciju Srbije (ISS), sa sjedištem u Beogradu (Srbija),
koje zastupaju K. Dingemann, M. Kottmann i K. Reiter, *Rechtsanwälte*,

intervenijenti u prvostupanjskom postupku,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, L. Bay Larsen, potpredsjednik, A. Arabadjiev, A. Prechal, E. Regan i N. Piçarra, predsjednici vijeća, M. Ilešić (izvjestitelj), P. G. Xuereb, L. S. Rossi, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele i J. Passer, suci,

nezavisna odvjetnica: L. Medina,

tajnik: M. Siekierzyńska, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 15. ožujka 2023.,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 22. lipnja 2023.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Svojom žalbom Public.Resource.Org Inc. i Right to Know CLG zahtijevaju ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 14. srpnja 2021., Public.Resource.Org i Right to Know/Komisija (T-185/19, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2021:445), kojom je odbijena njihova tužba za poništenje Odluke Komisije C(2019) 639 *final* od 22. siječnja 2019. (u daljnjem tekstu: sporna odluka) kojom je Europska komisija odbila njihov zahtjev za pristup četirima usklađenim normama koje je donio Europski odbor za normizaciju (CEN).

Pravni okvir

Uredba (EZ) br. 1049/2001

- 2 Naslovljen „Svrha”, članak 1. u točkama (a) i (b) Uredbe (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL 2001., L 145, str. 43.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 16., str. 70.) glasi kako slijedi:

„Svrha je ove Uredbe:

(a) definirati načela, uvjete i ograničenja na temelju javnog ili privatnog interesa kojima se uređuje pravo na pristup dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća [Europske unije] i Komisije (u daljnjem tekstu: ‚institucije’) predviđeno u članku [15. UFEU-a] tako da se osigura najširi mogući pristup dokumentima;

(b) uvesti mjere koje osiguravaju najlakše moguće ostvarenje tog prava, [...]

[...].”

- 3 Članak 2. te uredbe, koji nosi naslov „Korisnici i područje primjene”, u stavcima 1., 2. i 3. određuje:

„1. Svaki građanin [Europske] [u]nije i svaka fizička ili pravna osoba s boravištem ili registriranim sjedištem u državi članici ima pravo na pristup dokumentima institucija, podložno načelima, uvjetima i ograničenjima utvrđenim ovom uredbom.

2. Institucije mogu, podložno istim načelima, uvjetima i ograničenjima, odobriti pristup dokumentima svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi koja nema boravište u državi članici ili u njoj nema registrirano sjedište.

3. Ova se uredba primjenjuje na sve dokumente koje čuva pojedina institucija, to jest dokumente koje je sastavila ili zaprimila i koje posjeduje, koji se odnose na sva područja aktivnosti Europske unije.”

- 4 Članak 4. navedene uredbe, naslovljen „Izuzeća”, u stavcima 1., 2. i 4. određuje:

„1. Institucije uskraćuju pristup dokumentu ako bi njegovo otkrivanje ugrozilo zaštitu:

(a) javnog interesa koji se odnosi na:

- javnu sigurnost,
- obranu i vojna pitanja,
- međunarodne odnose,
- financijsku, monetarnu ili ekonomsku politiku Zajednice ili koje države članice;

(b) privatnost i integritet pojedinca, posebno u skladu s propisima Zajednice o zaštiti osobnih podataka.

2. Institucije uskraćuju pristup dokumentu ako bi njegovo otkrivanje ugrozilo zaštitu:

- komercijalnih interesa fizičke ili pravne osobe, uključujući intelektualno vlasništvo,
- sudskog postupka i pravnog savjetovanja,
- svrhe inspekcija, istraga i revizija,

osim ako za njegovo otkrivanje postoji prevladavajući javni interes.

[...]

4. U vezi s dokumentima treće strane, institucije su dužne savjetovati se s trećom stranom kako bi procijenile je li primjenjivo izuzeće iz stavaka 1. i 2., osim ako je jasno smije li se dokument objaviti ili ne.”

5 Člankom 7. te uredbe, naslovljenim „Obrada početnih zahtjeva”, u stavku 2. određuje se:

„U slučaju potpunog ili djelomičnog odbijanja zahtjeva, podnositelj zahtjeva može u roku od 15 radnih dana od primitka odgovora institucije podnijeti ponovni zahtjev tražeći od institucije da preispita svoj stav.”

6 Članak 12. Uredbe br. 1049/2001, naslovljen „Izravan pristup u elektroničkom obliku ili putem registra”, u stavku 2. određuje:

„Posebno moraju izravno biti dostupni zakonodavni dokumenti, tj. dokumenti sastavljeni ili zaprimljeni tijekom postupaka donošenja akata koji su pravno obvezujući za države članice ili u njima, u skladu s člancima 4. i 9.”

Uredba (EZ) br. 1367/2006

7 Članak 2. Uredbe (EZ) br. 1367/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o primjeni odredaba Aarhuške konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša na institucije i tijela Zajednice (SL 2006., L 264, str. 13.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 20., str. 29.), naslovljen „Definicije”, u stavku 1. točki (d) podtočki (i) predviđa:

„Za potrebe ove uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

(d) ‚informacije o okolišu’ znači svaka informacija u pisanom, vizualnom, slušnom, elektroničkom ili bilo kojem drugom materijalnom obliku u vezi sa:

- i. stanjem sastavnica okoliša, kao što su zrak i atmosfera, voda, tlo, zemlja, krajobraz i prirodni lokaliteti, biološka raznolikost i njezini sastavni dijelovi, uključujući genetski izmijenjene organizme, te uzajamno djelovanje ovih sastavnica”.

- 8 Članak 6. te uredbe, naslovljen „Primjena izuzetaka u vezi sa zahtjevima za pristup informacijama o okolišu”, u prvoj rečenici svojeg stavka 1. određuje:

„Što se tiče odredaba prve i treće alineje članka 4. stavka 2. Uredbe [br. 1049/2001], uz izuzetak istraga, posebno onih koje se odnose na moguće povrede prava Zajednice, smatra se da je otkrivanje informacija pitanje od prevladavajućeg društvenog interesa ako se tražene informacije odnose na emisije u okoliš.”

Uredba (EZ) br. 1907/2006

- 9 Točka 27. tablice koja se nalazi u Prilogu XVII. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL 2006., L 396, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 23., str. 3. i ispravak SL 2017., L 135, str. 46.), kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 552/2009 od 22. lipnja 2009. (u daljnjem tekstu: Uredba br. 1907/2006), određuje, kad je riječ o uvjetima ograničenja nikala:

„1. Ne smije se koristiti:

- (a) u mehanizmima koji se utiču u probušene uši i druge probušene dijelove ljudskog tijela, osim ako je količina nikla koja se iz njih oslobađa manja od 0,2 [mikrograma (μg)]/cm² tjedno (granica migracije);
- (b) u proizvodima koji dolaze u izravni i dugotrajni dodir s kožom kao što su:

- naušnice,
- ogrlice, narukvice i lanci, lančići za gležanj, prsteni,
- kućišta ručnih satova, remeni i učvršćivači ručnih satova,
- nitne, učvršćivači, zakovice, patentni zatvarači i metalne oznake koje se koriste na odjeći,

ako je količina nikla koja se oslobađa iz dijelova tih proizvoda koji dolaze u izravni i dugotrajni dodir s kožom veća od 0,5 $\mu\text{g}/\text{cm}^2$ tjedno;

- (c) u proizvodima spomenutim u točki (b) ako su premazani premazom koji ne sadrži nikal, osim ako je taj premaz dovoljan da se osigura da količina nikla koja se oslobađa iz dijelova tih proizvoda koji dolaze u izravni i dugotrajni dodir s kožom ne prelazi 0,5 $\mu\text{g}/\text{cm}^2$ tjedno u razdoblju od najmanje dvije godine uobičajene uporabe proizvoda.

- 2. Proizvodi koji podliježu stavku 1. smiju se stavljati na tržište samo ako ispunjavaju zahtjeve utvrđene u tom stavku.
- 3. Kao ispitne metode za dokazivanje usklađenosti proizvoda s odredbama stavka 1. i 2. koriste se norme Europskoga odbora za normizaciju (CEN).”

Uredba (EU) br. 1025/2012

- 10 U skladu s uvodnom izjavom 5. Uredbe (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL 2012., L 316, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 64., str. 285.):

„Europske norme imaju vrlo važnu ulogu na unutarnjem tržištu, na primjer korištenjem usklađenih normi s pretpostavkom usklađenosti proizvoda koji će se staviti na raspolaganje na tržištu, s bitnim zahtjevima koji se odnose na te proizvode, koji su propisani odgovarajućim zakonodavstvom Unije za usklađivanje. Ove bi zahtjeve trebalo točno definirati kako bi se izbjeglo pogrešno tumačenje europskih organizacija za normizaciju.”

- 11 U članku 2. te uredbe, naslovljenom „Definicije”, u točki 1. podtočki (c) navodi se:

„Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. ‚norma’ znači tehnička specifikacija koju je usvojilo priznato normizacijsko tijelo za opetovanu ili neprekidnu primjenu s kojom sukladnost nije obvezna i koja pripada u jednu od sljedećih kategorija:

[...]

- (c) ‚usklađena norma’ znači europska norma, usvojena na temelju zahtjeva Komisije za primjenu usklađivačkog zakonodavstva Unije.”

- 12 Članak 10. navedene uredbe, naslovljen „Zahtjevi za normizaciju prema europskim organizacijama za normizaciju”, u stavku 1. predviđa:

„U okviru nadležnosti propisanih u Ugovorima, Komisija može zatražiti od jedne ili nekoliko europskih organizacija za normizaciju da izrade europsku normu ili europski normizacijski dokument u određenom roku. Europske norme i europski normizacijski dokumenti su određeni tržištem, vode računa o javnom interesu kao i o ciljevima politike koji su jasno navedeni u zahtjevu Komisije i temelje se na konsenzusu. Komisija određuje zahtjeve u pogledu sadržaja koje treba ispuniti zatraženi dokument i rok za njegovo donošenje.”

- 13 Člankom 11. te uredbe, naslovljenim „Formalni prigovori na usklađene norme”, u stavku 1. određuje se:

„Ako država članica ili Europski parlament smatraju da usklađena norma ne ispunjava u cijelosti zahtjeve koje nastoji obuhvatiti, a koji su navedeni u odgovarajućem zakonodavstvu Unije, ona o tome obavješćuje Komisiju uz detaljno objašnjenje, a Komisija nakon savjetovanja s odborom koji je osnovan odgovarajućim zakonodavstvom Unije za usklađivanje, ako ono postoji, ili drugim oblicima savjetovanja sa stručnjacima za pojedini sektor, odlučuje:

- (a) da će objaviti, da neće objaviti ili da će objaviti uz ograničenje upućivanja na dotičnu usklađenu normu u Službenom listu Europske unije;
- (b) da će upućivanja na dotičnu usklađenu normu zadržati u Službenom listu Europske unije ili da će ih zadržati uz ograničenje ili da će ih povući iz Službenog lista Europske unije.”

- 14 Moguća dodjela Unijina financiranja europskim organizacijama za normizaciju za aktivnosti normizacije uređena je člankom 15. Uredbe br. 1025/2012.

Direktiva 2009/48/EZ

- 15 Članak 13. Direktive 2009/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o sigurnosti igračkica (SL 2009., L 170, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 55., str. 213.), naslovljen „Pretpostavka sukladnosti”, glasi kako slijedi:

„Za igračke koje su sukladne usklađenim normama ili njihovim dijelovima, čije su upute objavljene u Službenom listu Europske unije, pretpostavlja se sukladnost zahtjevima koji su obuhvaćeni tim normama ili njihovim dijelovima, a koji su utvrđeni u članku 10. i Prilogu II.”

Činjenična osnova spora

- 16 Okolnosti spora, kako proizlaze iz točaka 1. do 4. pobijane presude, jesu sljedeće:
- 17 Žalitelji su neprofitne organizacije čija je primarna zadaća učiniti pravo slobodno dostupnim svim građanima. Oni su 25. rujna 2018. Glavnoj upravi za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo te male i srednje poduzetnike Europske komisije podnijeli, na temelju Uredbe br. 1049/2001 i Uredbe br. 1367/2006, zahtjev za pristup dokumentima u Komisijinu posjedu (u daljnjem tekstu: zahtjev za pristup).
- 18 Zahtjev za pristup odnosio se na četiri usklađene norme koje je donio CEN u skladu s Uredbom br. 1025/2012, odnosno normu EN 71-5:2015, naslovljenu „Sigurnost igračkica – 5. dio: Kemijske igračke (oprema) koje se ne ubrajaju u eksperimentalnu opremu”, normu EN 71-4:2013, naslovljenu „Sigurnost igračkica – 4. dio: Eksperimentalna oprema za kemiju i srodne aktivnosti”, normu EN 71-12:2013, pod naslovom „Sigurnost igračkica – 12. dio: N-nitrozamini i prekursori nitrozamina” i normu EN 12472:2005 + A 1:2009 pod naslovom „Metoda simulacije korištenja i korozije za određivanje oslobađanja nikla iz obloženih predmeta” (u daljnjem tekstu: zatražene usklađene norme).
- 19 Dopisom od 15. studenoga 2018. Komisija je odbila zahtjev za pristup na temelju članka 4. stavka 2. prve alineje Uredbe br. 1049/2001.
- 20 Na temelju članka 7. stavka 2. Uredbe br. 1049/2001, žalitelji su Komisiji 30. studenoga 2018. podnijeli ponovni zahtjev. Komisija je spornom odlukom potvrdila odbijanje pristupa zatraženim usklađenim normama.

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

- 21 Tužbom koju su dostavili tajništvu Općeg suda 28. ožujka 2019. žalitelji su pokrenuli postupak radi poništenja sporne odluke.
- 22 Rješenjem od 20. studenoga 2019., Public.Resource.Org i Right to Know/Komisija (T-185/19, EU:T:2019:828), CEN-u i četrnaestoro nacionalnih normizacijskih tijela, odnosno Asociación Española de Normalización (UNE), Asociația de Standardizare din România (ASRO), Association française de normalisation (AFNOR), Austrian Standards International (ASI), British Standards

Institution (BSI), Bureau de normalisation/Bureau voor Normalisatie (NBN), Dansk Standard (DS), Deutsches Institut für Normung eV (DIN), Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), Schweizerische Normen-Vereinigung (SNV), Standard Norge (SN), Suomen Standardisoimisliitto ry (SFS), Svenska institutet för standarder (SIS) i Institutu za standardizaciju Srbije (ISS) (u daljnjem tekstu: intervenijenti u prvostupanjskom postupku) odobrena je intervencija u predmetu T-185/19 u potporu Komisijinim zahtjevima.

- 23 U prilog svojoj tužbi žalitelji su istaknuli dva tužbena razloga. Svojim prvim tužbenim razlogom oni su u biti smatrali da je Komisija počinila pogreške koje se tiču prava i ocjene prilikom primjene izuzeća predviđenog u članku 4. stavku 2. prvoj alineji Uredbe br. 1049/2001 jer se, s jedne strane, na zatražene usklađene norme ne može primijeniti nikakva zaštita na temelju autorskog prava i, s druge strane, nije utvrđena nikakva povreda komercijalnih interesa CEN-a i njegovih nacionalnih članova.
- 24 Svojim drugim tužbenim razlogom žalitelji su prigovorili Komisiji da je počinila pogreške koje se tiču prava u pogledu nepostojanja prevladavajućeg javnog interesa u smislu posljednjeg dijela rečenice članka 4. stavka 2. te da je povrijedila obvezu obrazlaganja jer je smatrala da ne postoji prevladavajući javni interes u smislu te odredbe koji bi opravdao otkrivanje zatraženih usklađenih normi, kao i da nije dostatno obrazložila svoje odbijanje da prizna postojanje takvog prevladavajućeg javnog interesa.
- 25 U odgovoru na prvi tužbeni razlog Opći je sud, nakon što je u točki 29. pobijane presude podsjetio na to da je cilj Uredbe br. 1049/2001 javnosti dodijeliti najšire moguće pravo pristupa dokumentima institucija Unije i da, u skladu s člankom 2. stavkom 3. te uredbe, to pravo obuhvaća dokumente koje su sastavile te institucije i one koje su zaprimile treće osobe, među kojima je i svaka pravna osoba, u točkama 30. i 31. te presude utvrdio da navedeno pravo podliježe određenim ograničenjima koja se temelje na razlozima javnog ili privatnog interesa.
- 26 Kao prvo, kad je riječ o eventualnoj povredi zaštite komercijalnih interesa autorskim pravom usklađenih normi i prikladnosti tih usklađenih normi da budu zaštićene autorskim pravom iako su dio prava Unije, Opći sud je u točkama 40. do 43. pobijane presude u biti smatrao da je na tijelu kojem je podnesen zahtjev za pristup dokumentima trećih osoba da identificira objektivne i dosljedne indicije koje mogu potvrditi postojanje autorskog prava na koje se poziva dotična treća osoba.
- 27 U tom je pogledu Opći sud u točkama 47. i 48. pobijane presude smatrao da je Komisija mogla utvrditi, a da pritom ne počinii pogrešku, da je u ovom slučaju za usklađene norme o kojima je riječ dosegnut prag originalnosti koji proizvod mora postići da bi predstavljao „djelo” u smislu sudske prakse i da bi ga bilo moguće zaštititi tom zaštitom.
- 28 Nadalje, Opći sud je u točki 54. pobijane presude presudio da su žalitelji pogrešno naveli da bi, s obzirom na to da je Sud u presudi od 27. listopada 2016., James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821) utvrdio da su te norme dio „prava Unije”, pristup tim normama trebao biti slobodan i besplatan, tako da se na njih ne bi moglo primijeniti nikakvo izuzeće od prava na pristup.
- 29 Kao drugo, što se tiče argumenta koji se temelji na nepostojanju zaštite autorskim pravom zatraženih usklađenih normi zbog nepostojanja „osobne intelektualne tvorevine” u smislu sudske prakse Suda, koja je nužna za ostvarivanje takve zaštite, Opći sud je u točki 59. pobijane presude u bitnome smatrao da taj argument nije dovoljno potkrijepljen.

- 30 Kao treće, što se tiče postojanja pogreške u ocjeni u vezi s pitanjem je li došlo do ugrožavanja zaštićenih komercijalnih interesa, Opći sud je u točkama 65. i 66. pobijane presude istaknuo da je prodaja normi ključna sastavnica gospodarskog modela koji primjenjuju sva normizacijska tijela. Budući da je Komisija osnovano utvrdila da su zatražene usklađene norme zaštićene autorskim pravom, na temelju kojeg su zainteresiranim osobama bile dostupne nakon plaćanja određenih naknada, njihovo besplatno otkrivanje na temelju Uredbe br. 1049/2001 moglo je konkretno i stvarno utjecati na komercijalne interese CEN-a i njegovih nacionalnih članova. Opći sud je u točki 71. te presude dodao da činjenica da europske organizacije za normizaciju doprinose izvršavanju zadaća od javnog interesa pružanjem usluga certificiranja koje se odnose na usklađenost s primjenjivim zakonodavstvom ni na koji način ne mijenja njihov status privatnih subjekata koji obavljaju gospodarsku djelatnost.
- 31 Stoga je Opći sud u točki 74. pobijane presude u cijelosti odbio prvi tužbeni razlog.
- 32 Drugi tužbeni razlog žalitelja bio je podijeljen u tri dijela.
- 33 Što se tiče trećeg dijela tog tužbenog razloga, koji se temeljio na Komisijinu nedostatnom obrazloženju njezina odbijanja da prizna postojanje prevladavajućeg javnog interesa, Opći sud je najprije u točki 86. pobijane presude istaknuo da je Komisija u spornoj odluci navela da presuda od 27. listopada 2016., *James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821)* ne stvara obvezu proaktivne objave usklađenih normi u Službenom listu Europske unije niti automatski utvrđuje postojanje prevladavajućeg javnog interesa koji bi opravdao njihovo otkrivanje. Nadalje, u točkama 87. i 88. pobijane presude Opći sud također je istaknuo da je Komisija opovrgnula navode žalitelja u vezi s obvezama transparentnosti u području okoliša za koje su oni smatrali da predstavljaju prevladavajući javni interes u odnosu na interes vezan za zaštitu komercijalnih interesa fizičke ili pravne osobe, te da je navela da nije mogla utvrditi nikakav prevladavajući javni interes koji bi opravdao takvo otkrivanje. Naposljetku, u točki 91. pobijane presude Opći sud je dodao da iako je Komisija bila dužna izložiti razloge na kojima se u predmetnom slučaju temeljila primjena jednog od izuzeća od prava na pristup predviđenih Uredbom br. 1049/2001, ona nije bila dužna pružiti informacije kojima se nadilazi ono što je potrebno da bi podnositelj zahtjeva za pristup razumio razloge njezine odluke i da bi Opći sud proveo nadzor zakonitosti te odluke.
- 34 Što se tiče postojanja prevladavajućeg javnog interesa na temelju kojeg bi se zahtijevao slobodan pristup pravu, Opći sud utvrdio je, kao prvo, u točkama 99. do 101. pobijane presude, da su žalitelji u ovom slučaju pokušali kategoriju usklađenih normi u potpunosti izuzeti iz primjene sustava materijalnih izuzeća uspostavljenog Uredbom br. 1049/2001 a da pritom nisu naveli konkretne razloge koji bi opravdali otkrivanje zatraženih usklađenih normi niti objasnili u kojoj bi mjeri otkrivanje tih normi trebalo prevladati nad zaštitom komercijalnih interesa CEN-a ili njegovih nacionalnih članova.
- 35 Kao drugo, javni interes osiguravanja dobrog funkcioniranja europskog normizacijskog sustava, čiji je cilj poticanje slobodnog kretanja robe, uz istodobno osiguravanje jednake minimalne razine sigurnosti u svim europskim državama, prevladava nad jamstvom slobodnog i besplatnog pristupa usklađenim normama.
- 36 Kao treće, Uredba br. 1025/2012 izričito predviđa sustav objave ograničen na referentne brojeve usklađenih normi i omogućuje pristup tim normama uz naknadu za osobe koje se žele osloniti na pretpostavku sukladnosti koja se na njih odnosi.

- 37 Kao četvrto, Opći sud je u točkama 104. i 105. pobijane presude utvrdio da je Komisija u spornoj odluci smatrala, pri čemu nije počinila pogrešku, da nikakav prevladavajući javni interes ne opravdava otkrivanje zatraženih usklađenih normi na temelju posljednjeg dijela rečenice stavka 2. članka 4. Uredbe br. 1049/2001. Opći sud je u točki 107. te presude dodao da osim činjenice da žalitelji nisu naveli točan izvor „ustavnog načela” koje zahtijeva slobodan i besplatan pristup usklađenim normama, oni ni na koji način nisu opravdali razlog zbog kojeg te norme treba podvrgnuti zahtjevu objavljivanja i pristupačnosti koji se veže uz „pravo”, s obzirom na to da te norme nisu obvezne, proizvode pravne učinke koji su s njima povezani samo u odnosu na zainteresirane osobe i može im se besplatno pristupiti u određenim knjižnicama u državama članicama.
- 38 Što se tiče postojanja prevladavajućeg javnog interesa koji proizlazi iz obveze transparentnosti u području okoliša, Opći sud je u točki 119. pobijane presude utvrdio da i Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potpisana u Aarhusu 25. lipnja 1998. i odobrena u ime Europske zajednice Odlukom Vijeća 2005/370/EZ od 17. veljače 2005. (SL 2005., L 124, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 7., str. 151.) i Uredba br. 1367/2006 predviđaju pristup javnosti informacijama o okolišu bilo na zahtjev bilo u okviru aktivnog širenja od strane dotičnih tijela i institucija. Međutim, kad ta tijela i te institucije mogu odbiti zahtjev za pristup informaciji ako je ona obuhvaćena područjem primjene određenih izuzeća, navedena tijela i navedene institucije nisu dužne aktivno širiti tu informaciju.
- 39 Opći je sud iz toga u točki 129. te presude zaključio da zatražene usklađene norme nisu obuhvaćene informacijama koje se odnose na emisije u okoliš i stoga se na njih ne može primijeniti pretpostavka predviđena u prvoj rečenici stavka 1. članka 6. te uredbe, prema kojoj se smatra da otkrivanje takvih normi predstavlja prevladavajući javni interes u smislu članka 4. stavka 2. Uredbe br. 1049/2001.
- 40 Stoga je Opći sud u točki 130. pobijane presude u cijelosti odbio drugi tužbeni razlog, kao i tužbu.

Zahtjevi stranaka u žalbenom postupku

- 41 Svojom žalbom žalitelji od Suda zahtijevaju da:
- ukine pobijanu presudu i odobri pristup zatraženim usklađenim normama;
 - podredno, vrati predmet Općem sudu na ponovno odlučivanje i
 - naloži Komisiji snošenje troškova.
- 42 Komisija i intervenijenti u prvostupanjskom postupku od Suda traže da:
- odbije žalbu i
 - naloži žaliteljima snošenje troškova.

Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka

- 43 Podneskom tajništvu Suda od 17. kolovoza 2023. intervenijenti u prvostupanjskom postupku zatražili su da se naloži ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, primjenom članka 83. Poslovnika Suda.
- 44 U prilog svojem zahtjevu ističu da se mišljenje nezavisne odvjetnice od 22. lipnja 2023. temelji na brojnim činjenično nepotkrijepljenim ili čak pogrešnim pretpostavkama, koje u najmanju ruku zahtijevaju opširniju raspravu. Štoviše, smatraju da je opširna rasprava tim potrebija jer se nezavisna odvjetnica oslonila na netočne pretpostavke i jer pristup koji je usvojila u svojem mišljenju, osobito onaj prema kojem „normizacijski sustav Unije ne iziskuje naplatu pristupa usklađenim tehničkim normama”, stvara rizik za funkcioniranje tog sustava.
- 45 Na temelju članka 83. Poslovnika, Sud može u svakom trenutku, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili ako stranka po zatvaranju tog dijela postupka iznese novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku Suda ili pak ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama ili zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta Suda Europske unije.
- 46 To u ovom predmetu nije slučaj. Naime, intervenijenti u prvostupanjskom postupku i Komisija iznijeli su tijekom rasprave svoju ocjenu činjeničnog okvira spora. Oni su, među ostalim, imali priliku izraziti svoje stajalište o činjenicama kako su one prikazane u pobijanoj presudi i žalbi te pojasniti razloge zbog kojih, prema njihovu mišljenju, europski normizacijski sustav iziskuje naplatu pristupa zatraženim usklađenim normama. Stoga Sud smatra, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, da raspolaže svim elementima potrebnima za donošenje odluke.
- 47 Usto, kad je riječ o navodima prema kojima mišljenje nezavisne odvjetnice sadržava tvrdnje koje predstavljaju rizik za funkcioniranje europskog normizacijskog sustava, treba podsjetiti na to da Statut Suda Europske unije i Poslovnik ne propisuju mogućnost da zainteresirane stranke iznesu svoja očitovanja kao odgovor na mišljenje nezavisnog odvjetnika (presuda od 25. listopada 2017., Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, t. 23. i navedena sudska praksa).
- 48 Naime, na temelju članka 252. drugog stavka UFEU-a, dužnost je nezavisnog odvjetnika, djelujući posve nepristrano i neovisno, da na javnoj raspravi iznosi obrazložena mišljenja o predmetima u kojima se u skladu sa Statutom Suda Europske unije zahtijeva njegovo sudjelovanje. S tim u vezi, Sud nije vezan ni mišljenjem nezavisnog odvjetnika ni obrazloženjem koje je dovelo do tog mišljenja. Stoga neslaganje jedne od zainteresiranih stranaka s mišljenjem nezavisnog odvjetnika, bez obzira na pitanja koja je ondje razmatrao, ne može samo za sebe biti opravdan razlog za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka (presuda od 4. rujna 2014., Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, t. 31. i navedena sudska praksa).
- 49 S obzirom na prethodna razmatranja, Sud smatra da ne treba odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka.

O žalbi

- 50 U prilog svojoj žalbi žalitelji iznose dva žalbena razloga. Prvi žalbeni razlog temelji se na pogrešci koja se tiče prava koju je Opći sud počinio time što je presudio da su zatražene usklađene norme obuhvaćene izuzećem predviđenim u članku 4. stavku 2. prvoj alineji Uredbe br. 1049/2001, čiji je cilj zaštita komercijalnih interesa određene fizičke ili pravne osobe, uključujući intelektualno vlasništvo. Drugi žalbeni razlog temelji se na pogrešci koja se tiče prava u pogledu postojanja prevladavajućeg javnog interesa u smislu posljednjeg dijela rečenice stavka 2. članka 4., koji opravdava otkrivanje tih normi.
- 51 Najprije valja ispitati drugi žalbeni razlog.

Argumentacija stranaka

- 52 Svojim drugim žalbenim razlogom žalitelji ističu da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da ne postoji prevladavajući javni interes u smislu posljednjeg dijela rečenice stavka 2. članka 4. Uredbe br. 1049/2001 koji bi opravdavao otkrivanje zatraženih usklađenih normi.
- 53 Kao prvo, žalitelji Općem sudu u biti prigovaraju da je u točkama 98. do 101. pobijane presude smatrao da oni nisu dokazali posebne razloge koji opravdavaju njihov zahtjev za pristup na temelju postojanja prevladavajućeg javnog interesa za otkrivanje zatraženih usklađenih normi.
- 54 U tom pogledu oni prije svega ističu da su zatražene usklađene norme dio prava Unije, koje mora biti slobodno dostupno. Nadalje, tvrde da se te norme odnose na temeljna pitanja za potrošače, odnosno na sigurnost igračaka. Naposljetku, smatraju da su takve norme također vrlo važne za proizvođače i sve druge sudionike u opskrbnom lancu jer postoji pretpostavka usklađenosti s propisima Unije, koja se primjenjuje na predmetne proizvode kada su ispunjeni zahtjevi predviđeni navedenim normama.
- 55 Kao drugo, žalitelji prigovaraju Općem sudu da je u točkama 102. i 103. pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da javni interes osiguranja funkcionalnosti europskog normizacijskog sustava ima prednost pred jamstvom slobodnog i besplatnog pristupa usklađenim normama.
- 56 Nadalje, žalitelji smatraju da funkcioniranje europskog normizacijskog sustava nije obuhvaćeno izuzećem iz članka 4. stavka 2. prve alineje Uredbe br. 1049/2001, koje se tiče samo zaštite komercijalnih interesa fizičkih i pravnih osoba, uključujući intelektualno vlasništvo. Utvrdivši da je javni interes osiguranja funkcionalnosti europskog normizacijskog sustava obuhvaćen tom odredbom, Opći sud pogrešno je uspostavio izuzeće koje tom uredbom nije predviđeno.
- 57 Kao treće, žalitelji Općem sudu prigovaraju da je počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točkama 104. i 105. pobijane presude potvrdio Komisijinu ocjenu prema kojoj presuda od 27. listopada 2016., James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:821) ne stvara obvezu proaktivne objave usklađenih normi u Službenom listu Europske unije niti automatski utvrđuje postojanje prevladavajućeg javnog interesa koji bi opravdao njihovo otkrivanje.
- 58 U tom pogledu, zatražene usklađene norme treba smatrati zakonodavnim dokumentima jer je postupak njihova donošenja slučaj „kontroliranog” zakonodavnog delegiranja. Konkretno, referentni brojevi takvih normi objavljuju se u Službenom listu Europske unije i Komisija

državama članicama nalaže da u roku od šest mjeseci donesu svaku usklađenu normu kao nacionalnu normu bez izmjena. Osim toga, objava u Službenom listu Europske unije ima za učinak to da se proizvode koji su obuhvaćeni zakonodavstvom Unije i koji udovoljavaju tehničkim zahtjevima definiranim u usklađenim normama smatra usklađenima s propisima Unije.

- 59 Kao četvrto, žalitelji se pozivaju na pogrešku koja se tiče prava koju je Opći sud počinio u točki 107. pobijane presude kada je naveo da usklađene norme proizvode pravne učinke koji su njima povezani samo u pogledu zainteresiranih osoba. Naime, taj zaključak u suprotnosti je sa sudskom praksom Suda prema kojoj usklađene norme čine dio prava Unije.
- 60 Komisija, koju podupiru intervenijenti u prvostupanjskom postupku, najprije odgovara da je argumentacija žalitelja toliko općenita da se može primijeniti na svaki zahtjev za otkrivanje koji se odnosi na usklađenu normu.
- 61 Što se tiče razloga na koje se žalitelji konkretno pozivaju, Komisija ističe da zatražene usklađene norme, iako su doista dio prava Unije, ne moraju nužno biti slobodno dostupne. Kao drugo, što se tiče činjenice da se te norme odnose na temeljna pitanja za potrošače, ističe da je ta argumentacija preopćenita da bi imala prednost pred razlozima koji opravdavaju odbijanje otkrivanja predmetnih dokumenata. Kao treće, interes koji usklađene norme predstavljaju za proizvođače i druge sudionike u opskrbnom lancu radi njihova pristupa unutarnjem tržištu ne može se kvalificirati kao prevladavajući javni interes koji opravdava otkrivanje tih normi.
- 62 Osim toga, ističe da bi slobodan i besplatan pristup usklađenim normama imao sustavne učinke na intervenijente u prvostupanjskom postupku, njihova prava intelektualnog vlasništva i poslovne prihode. U tom pogledu, europski normizacijski sustav ne može funkcionirati bez plaćenog pristupa tim normama, tako da je primjenjivo izuzeće predviđeno u članku 4. stavku 2. Uredbe br. 1049/2001. U svakom slučaju, ne postoji prevladavajući javni interes koji bi opravdao otkrivanje navedenih normi.
- 63 Naposljetku, Komisija pojašnjava da se usklađene norme ne donose tijekom zakonodavnih postupaka, nego na temelju ovlaštenja koje Komisija daje normizacijskom tijelu nakon donošenja zakonodavnog akta. Štoviše, nakon što normizacijsko tijelo donese usklađene norme, nacionalni članovi tog tijela moraju ih prenijeti u nacionalne pravne poretke i to u skladu s njegovim internim postupovnim pravilima. U svakom slučaju, izravan pristup predviđen člankom 12. stavkom 2. Uredbe br. 1049/2001 također podliježe izuzeću predviđenom u članku 4. stavku 2. prvoj alineji te uredbe.
- 64 Slijedom toga, Komisija smatra da drugi žalbeni razlog valja odbiti.

Ocjena Suda

- 65 Svojim drugim žalbenim razlogom žalitelji ističu da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da ne postoji prevladavajući javni interes u smislu posljednjeg dijela rečenice stavka 2. članka 4. Uredbe br. 1049/2001 koji bi opravdavao otkrivanje zatraženih usklađenih normi. Prema njihovu mišljenju, na temelju načela vladavine prava, koje nalaže slobodan pristup pravu Unije, postoji prevladavajući javni interes koji opravdava pristup tim normama za sve fizičke ili pravne osobe s boravištem ili sjedištem u državi članici, zbog toga što su navedene norme dio prava Unije.

- 66 Uvodno valja podsjetiti na to da je pravo na pristup dokumentima institucija, tijela, ureda i agencija Unije, neovisno o njihovom mediju, zajamčeno svakom građaninu Unije i svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi s boravištem ili sjedištem u državi članici člankom 15. stavkom 3. UFEU-a i člankom 42. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja). Kad je riječ o pristupu dokumentima Parlamenta, Vijeća i Komisije, ostvarivanje tog prava uređeno je Uredbom br. 1049/2001, koja, u skladu sa svojim člankom 1., ima za cilj, među ostalim, „definirati načela, uvjete i ograničenja” navedenog prava, „tako da se osigura najširi mogući pristup dokumentima”, i „uvesti mjere koje osiguravaju najlakše moguće ostvarenje tog prava”.
- 67 Članak 2. stavak 1. te uredbe posebno predviđa pravo pristupa dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije. U skladu s člankom 2. stavkom 2. navedene uredbe, te institucije mogu podložno tim načelima, uvjetima i ograničenjima, odobriti pristup dokumentima svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi koja nema boravište ili sjedište u državi članici.
- 68 Prema članku 4. stavku 2. prvoj alineji te uredbe i zadnjem dijelu rečenice te odredbe, navedene institucije uskraćuju pristup dokumentu ako bi njegovo otkrivanje ugrozilo zaštitu komercijalnih interesa fizičke ili pravne osobe, uključujući intelektualno vlasništvo, osim ako za njegovo otkrivanje postoji prevladavajući javni interes.
- 69 Stoga iz teksta te odredbe proizlazi da se njome predviđeno izuzeće ne primjenjuje kada za otkrivanje predmetnog dokumenta postoji prevladavajući javni interes.
- 70 S tim u vezi, valja kao prvo podsjetiti na to da je Sud već presudio da je usklađena norma, donesena na temelju direktive te čiji su referentni brojevi objavljeni u Službenom listu Europske unije, dio prava Unije zbog svojih pravnih učinaka (vidjeti u tom smislu presudu od 27. listopada 2016., James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821, t. 40.).
- 71 Konkretno, kao prvo, Sud je već presudio da usklađene norme imaju učinak prema pojedincima općenito samo ako su same bile objavljene u Službenom listu Europske unije (vidjeti u tom smislu presudu od 22. veljače 2022., Stichting Rookpreventie Jeugd i dr., C-160/20, EU:C:2022:101, t. 48.).
- 72 Kao drugo, što se tiče postupka izrade usklađenih normi, valja istaknuti da ga je zakonodavac Unije utvrdio u Uredbi br. 1025/2012 i da, u skladu s odredbama iz poglavlja III. te uredbe, Komisija ima središnju ulogu u europskom normizacijskom sustavu.
- 73 Stoga valja napomenuti, kao što je to učinila nezavisna odvjetnica u točkama 23. do 31. svojeg mišljenja, da je, čak i ako je izrada tih normi povjerena privatnopravnom tijelu, samo Komisija ovlaštena zahtijevati razradu usklađene norme radi provedbe određene direktive ili uredbe. U skladu s posljednjom rečenicom stavka 1. članka 10. Uredbe br. 1025/2012, Komisija određuje zahtjeve u pogledu sadržaja koje mora ispuniti zatražena usklađena norma te određuje rok za njezino donošenje. Komisija nadzire tu izradu te osigurava financiranje u skladu s člankom 15. te uredbe. U skladu s člankom 11. stavkom 1. točkom (a) navedene uredbe, ona odlučuje da će objaviti, da neće objaviti ili da će objaviti samo referentne brojeve dotične usklađene norme u Službenom listu Europske unije.
- 74 Kao treće, iako Uredba br. 1025/2012 u svojem članku 2. točki 1. predviđa da poštovanje usklađenih normi nije obvezno, za proizvode koji poštuju te norme vrijedi, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 5. te uredbe, pretpostavka sukladnosti s bitnim zahtjevima koji se na njih odnose, a koji su propisani odgovarajućim zakonodavstvom Unije o usklađivanju. Taj pravni učinak,

dodijeljen tim zakonodavstvom, jedna je od bitnih značajki navedenih normi koja ih čini ključnim alatom za gospodarske subjekte u svrhu ostvarivanja prava na slobodno kretanje robe ili usluga na tržištu Unije.

- 75 Konkretnije, gospodarskim subjektima može biti teško, ako ne i nemoguće, slijediti postupak različit od postupka usklađivanja s takvim normama, kao što je pojedinačna ekspertiza, s obzirom na administrativne poteškoće i dodatne troškove koji bi iz toga proizašli (vidjeti u tom smislu presudu od 12. srpnja 2012., Fra.bo, C-171/11, EU:C:2012:453, t. 29. i 30.).
- 76 Posljedično, kao što je to nezavisna odvjetnica istaknula u točki 43. svojeg mišljenja, kada propis Unije predviđa da poštovanje usklađene norme stvara pretpostavku usklađenosti s bitnim zahtjevima tog propisa, to znači da svaka fizička ili pravna osoba koja želi učinkovito oboriti tu pretpostavku za određeni proizvod ili uslugu mora dokazati da taj proizvod ili usluga nisu u skladu s tom normom ili da navedena norma nije valjana.
- 77 U predmetnom postupku, tri od četiri zatražene usklađene norme, odnosno norma EN 71-5:2015, naslovljena „Sigurnost igračaka – 5. dio: Kemijske igračke (oprema) koje se ne ubrajaju u eksperimentalnu opremu”, norma EN 71-4:2013, naslovljena „Sigurnost igračaka – 4. dio: Eksperimentalna oprema za kemiju i srodne aktivnosti” i norma EN 71-12:2013, naslovljena „Sigurnost igračaka – 12. dio: N-nitrozamini i prekursori nitrozamina” upućuju na Direktivu 2009/48. Njihovi referentni brojevi objavljeni su u Službenom listu Europske unije 13. studenoga 2015. (SL 2015., C 378, str. 1.). U skladu s člankom 13. te direktive, za igračke koje su proizvedene u skladu s tim normama primjenjuje se pretpostavka usklađenosti sa zahtjevima obuhvaćenima tim normama.
- 78 Kad je riječ o normi EN 12472:2005 + A 1:2009 naslovljenoj „Metoda simulacije korištenja i korozije za određivanje oslobađanja nikla iz obloženih predmeta”, ona upućuje na Uredbu br. 1907/2006.
- 79 Iako, kao što to proizlazi iz točke 74. ove presude, poštovanje usklađenih normi općenito nije obvezno, ta je norma ipak u ovom slučaju očito obvezujuća jer se Uredbom br. 1907/2006 predviđa, u točki 27. stavku 3. tablice koja se nalazi u njezinu Prilogu XVII., da u pogledu nikla norme koje donese CEN služe postupcima testiranja za dokazivanje sukladnosti predmetnih proizvoda sa stavicima 1. i 2. te točke 27.
- 80 S obzirom na prethodna razmatranja, valja utvrditi, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 70. ove presude, da su zatražene usklađene norme dio prava Unije.
- 81 Kao drugo, kao što je to nezavisna odvjetnica istaknula u točki 52. svojeg mišljenja, članak 2. UEU-a određuje da se Unija temelji na načelu vladavine prava, koje zahtijeva slobodan pristup pravu Unije za sve fizičke ili pravne osobe Unije kao i mogućnost da se pojedinci nedvosmisleno upoznaju sa svojim pravima i obvezama (presuda od 22. veljače 2022., Stichting Rookpreventie Jeugd i dr., C-160/20, EU:C:2022:101, t. 41. i navedena sudska praksa). Taj slobodan pristup mora osobito omogućiti svakoj osobi koju zakon želi zaštititi da u pravom određenim granicama provjeri poštuju li adresati pravila sadržanih u tom zakonu ta pravila na učinkovit način.

- 82 Stoga, zbog učinaka koje joj dodjeljuje zakonodavstvo Unije, usklađena norma može specificirati prava koja su dodijeljena pojedincima kao i obveze koje imaju, a ti navodi mogu im biti potrebni kako bi se provjerilo ispunjava li određeni proizvod ili usluga doista zahtjeve takvog zakonodavstva.
- 83 Kao treće, valja podsjetiti na to da je načelo transparentnosti neodvojivo povezano s načelom otvorenog donošenja odluka, koje je sadržano u članku 1. drugom podstavku i članku 10. stavku 3. UEU-a, članku 15. stavku 1. i članku 298. stavku 1. UFEU-a, kao i članku 42. Povelje. Njime se među ostalim jamči veća legitimnost, učinkovitost i odgovornost uprave prema građanima u demokratskom sustavu (vidjeti u tom smislu presudu od 22. veljače 2022., Stichting Rookpreventie Jeugd i dr., C-160/20, EU:C:2022:101, t. 35., kao i navedenu sudsku praksu).
- 84 U tu je svrhu pravo na pristup dokumentima zajamčeno na temelju članka 15. stavka 3. prvog podstavka UFEU-a i utvrđeno u članku 42. Povelje, pri čemu je provedeno, među ostalim, Uredbom br. 1049/2001, čiji članak 2. stavak 3. predviđa da se primjenjuje na sve dokumente u posjedu Parlamenta, Vijeća ili Komisije (vidjeti u tom smislu presudu od 22. veljače 2022., Stichting Rookpreventie Jeugd i dr., C-160/20, EU:C:2022:101, t. 36.).
- 85 U tim uvjetima valja utvrditi da prevladavajući javni interes u smislu posljednjeg dijela rečenice stavka 2. članka 4. Uredbe br. 1049/2001 opravdava otkrivanje zatraženih usklađenih normi.
- 86 Stoga je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točkama 104. i 105. pobijane presude presudio da nikakav prevladavajući javni interes ne opravdava otkrivanje zatraženih usklađenih normi na temelju te odredbe.
- 87 Slijedom toga, valja prihvatiti drugi žalbeni razlog i ukinuti pobijanu presudu a da nije potrebno ispitati prvi žalbeni razlog.

Tužba pred Općim sudom

- 88 U skladu s člankom 61. prvim stavkom Statuta Suda Europske unije, ako je žalba osnovana, Sud ukida odluku Općeg suda. Može sam konačno odlučiti o sporu ako stanje postupka to dopušta. To je ovdje slučaj.
- 89 Kao što to proizlazi iz točaka 65. do 87. ove presude, Komisija je u spornoj odluci trebala priznati postojanje prevladavajućeg javnog interesa, u smislu posljednjeg dijela rečenice stavka 2. članka 4. Uredbe br. 1049/2001, koji proizlazi iz načelâ vladavine prava, transparentnosti, otvorenog donošenja odluka i dobrog upravljanja te koji opravdava otkrivanje zatraženih usklađenih normi, s obzirom na to da su one, zbog svojih pravnih učinaka, dio prava Unije.
- 90 U tim okolnostima, spornu odluku valja poništiti.

Troškovi

- 91 U skladu s člankom 184. stavkom 2. Poslovnika, kad je žalba osnovana i Sud sâm konačno odluči u sporu, Sud odlučuje o troškovima.

- 92 U članku 138. stavku 1. tog poslovnika, koji se na temelju članka 184. stavka 1. navedenog poslovnika primjenjuje na žalbeni postupak, određuje se da je stranka koja ne uspije u postupku dužna, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.
- 93 U ovom slučaju, budući da su žalitelji podnijeli zahtjev da se Komisiji naloži snošenje troškova i da ona nije uspjela u postupku, valja joj naložiti snošenje troškova postupka pred Općim sudom i žalbenog postupka.
- 94 Člankom 184. stavkom 4. Poslovnika predviđa se da se stranci koja je intervenirala u prvostupanjskom postupku, a nije sama podnijela žalbu, ne može naložiti snošenje troškova žalbenog postupka, osim ako je sudjelovala u pisanom ili usmenom dijelu tog postupka. Kad je takva stranka sudjelovala u žalbenom postupku, Sud može odlučiti da sama snosi vlastite troškove. Budući da su intervenijenti u prvostupanjskom postupku sudjelovali u pisanom i usmenom dijelu žalbenog postupka pred Sudom, valja im naložiti snošenje vlastitih troškova.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Ukida se presuda Općeg suda Europske unije od 14. srpnja 2021., Public.Resource.Org i Right to Know/Komisija (T-185/19, EU:T:2021:445).**
- 2. Poništava se Odluka Komisije C(2019) 639 *final* od 22. siječnja 2019.**
- 3. Europskoj komisiji nalaže se snošenje troškova povezanih s postupkom pred Općim sudom Europske unije i žalbenim postupkom.**
- 4. Europski odbor za normizaciju (CEN), Asociación Española de Normalización (UNE), Asociația de Standardizare din România (ASRO), Association française de normalisation (AFNOR), Austrian Standards International (ASI), British Standards Institution (BSI), Bureau de normalisation/Bureau voor Normalisatie (NBN), Dansk Standard (DS), Deutsches Institut für Normung eV (DIN), Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), Schweizerische Normen-Vereinigung (SNV), Standard Norge (SN), Suomen Standardisoimisliitto ry (SFS), Svenska institutet för standarder (SIS) i Institut za standardizaciju Srbije (ISS) snosit će vlastite troškove vezane uz prvostupanjski i žalbeni postupak.**

Potpisi